

Järvinen Tommi
Porin kaupunki / Rakennusvalvonta

Viite Lausuntopyyntö 3.9.2024, vuokko.kemppi-vienola@pori.fi

Porin kansallisen kaupunkipuiston lausunto Kirjurinluodon saunan rakennusluvasta

Porin Kirjurinluodon etelärantaan on meneillään kioskirakennuksen suunnittelu- ja toteutushanke. Hakija Avanto Partners Oy hakee rakennuslupaa hankkeelle Kirjurinluodon sauna. Ympärivuotisen yleisen saunan rakentaminen oheistoimintoinen Kirjurinluodon uimarannan länsireunan rakennuspaikalle.

Uusi saunarakennus rakennetaan paikalta puretun vanhan, vuonna 1994 rakennetun kioskirakennuksen rakennuspaikalle. Uuden saunan sijoituspaikka on sama kuin vanhan kioskirakennuksen, mutta rakennuksen kokoluokka poikkeaa edeltäneestä rakennuksesta.

Asemakaavassa 609 1614 Kirjurinluoto 57.vuodelta 2017 rakennuspaikka sijaitsee ympyränmuotoisella rakennuspaikalla, jonka rakennusoikeus on 150 kerrosalaneliömetriä. Se sijaitsee uimaranta-alueella (VV-1). Määräyksen mukaan *uimaranta-alueen toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota sen asemaan Porin kansallisen kaupunkipuiston rantamaisemassa*. Yleisinä määräyksinä koko alueelle annetaan: *Alueen rakennusten ja rakennelmien tulee olla arkkitehtonisesti korkeatasoisia*.

Uuden saunarakennuksen sijoittumisesta rakentamisen alueelle pidettiin ennakkoneuvottelu hakijan, Satakunnan Museon sekä Porin kansallisen kaupunkipuiston kesken. Porin kansallisen kaupunkipuiston näkökulmasta saunasuunnitelmaa pidettiin kokonaisuutena julkiseen ja herkkään ympäristöön riittävänä. Hankesuunnittelu ottaa riittävällä tavalla huomioon Porin kansallisen kaupunkipuiston arvot sekä niiden säilymisen.

Kansallinen kaupunkipuisto -status edellyttää hankkeilta osallistavaa ja perusteellista suunnittelua. Porin kaupunki haki vuonna 2002 maankäyttö ja rakennuslain mukaisen

Kansallinen kaupunkipuiston perustamista tarkoituksena osoittaa ja vaalia kaupungin omaleimaisuuden, kaupunkikuvan sekä ekologisesti kytkeytyneiden alueiden kokonaisuutta kaupunkikeskustassa. Porin kansallinen kaupunkipuiston Hoito- ja käyttösuunnitelma vahvistettiin Ympäristöministeriössä vuonna 2008.

Kirjurinluotoon haettava saunarakennus sijoittuu Porin kansallisen kaupunkipuiston näkyvimpään maisemaan, Porin jokirantojen teollisuusmaisemaan. Saunarakennusta haetaan rakennettavaksi Kirjurinluodon uimarannan länsipäädystä puretun kioskirakennuksen rakennuspaikalle. Uimarannan molemmissa päädissä sijainneet monikulmaiset pienimittakaavaisen kioskirakennukset on hiljattain purettu. Aiemmin puretun kioskin rakennusalaan verrattuna nyt haettavan saunarakennuksen rakennusala ylittyy kioskirakennukseen verrattuna hakijan ennakkoneuvottelussa esittämällä, riittävällä tavalla. Aikaisemman rakennuksen rakennusalaan verrattuna saunarakennus vaatii muun muassa asiakastiloja aikaisempaa rantakioskirakennusta enemmän. On tärkeää, myös Kansallisen kaupunkipuiston saavutettavuuden näkökulmasta, että julkinen rakennus avautuu yleisölle ja kaupunkilaisille sekä käyttönsä että arkkitehtuurinsa kautta.

Kaupunki on sitoutunut Kansallisen kaupunkipuiston alueen ja ympäristön suhteen sen arvojen säilyttämiseen. Hoito ja käyttösuunnitelman mukaan Porin kansallinen kaupunkipuisto turvaa kaupunkikeskustan viheralueiden virkistyskäytön ja kansallisesti merkittävän kulttuuriympäristön säilymisen.

Hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan Luotojen alueen päätavoitteita ovat:

1. Alueen nykyisten erityisarvojen säilyttäminen
2. Muutosten mahdollistaminen erityisarvoja vaalien ja niitä arvostaen.
3. Maisemakuvan vaihtelun säilyttäminen ja lisääminen.
4. Alueen säilyttäminen ja kehittäminen ekologisena käytävänä suistosta kaupungin keskustaan.

Porin kansallisen kaupunkipuiston arvojen toteutuminen hankkeessa

Hakijan Kirjurinluodon saunarakennuksen konseptikilpailussa esittämän selostuksen mukaan saunarakennuksen väriyty, muoto ja mittakaava liittyvät sen osaksi Kirjurinluodon julkisia rakennuksia, ja jokimaisemaa. Rakennuksen omaleimaisessa kattomuodossa ja hahmossa on viitteitä alueen kaupunkikuvallisista aiheista sekä Kirjurinluodon kesäpaviljongin muodoista.

Rakennus asettuisi Kirjurinluodon puistokäytävien varteen. Hakijan mukaan *saunalle saavutaan nykyisiä reittejä pitkin Kapellimestarinkadun tai Taavi-sillan suunnasta. Auto- ja pyöräpysäköinti tapahtuu kaupungin osoittamille ja toteuttamille paikoille Kapellimestarinkadun pysäköintialueille. Huoltoliikenne ohjataan kaupungin osoittamasta suunnasta puistokäytävää pitkin saunalle.*

Kansallisen kaupunkipuiston arvojen säilymisen näkökulmasta rakennushankkeessa maisema ja rakennuksen suhde ympäristöön on otettu riittävällä tavalla huomioon. Suunnittelussa on huomioitu rakennuksen historiallinen ympäristö ja näkymä, johon rakennusta on havainnekuvien perusteella sopeutettu. Konseptikilpailun suunnitelmassa huomioitiin alueen viherympäristö sekä ekologisten arvojen säilyminen ja kehittäminen: *Saunan edustalle muodostuu suojaisia hiekkapintaisia paikkoja rantakivikon lomaan, johon voidaan luoda uusia elinympäristöjä Pohjanlahden hiekkarantojen tunnusomaisille lajeille kuten rantavehnälle (*Leymus arenarius*). Porin kansallinen kaupunkipuisto edellyttää ekologisen kytkeytymisen ja luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämistä viherrakentamisessa esimerkiksi alueelle tunnusomaisia puita ja kasvillisuutta säilyttämällä ja lisäämällä.*

Porissa 19.9.2024

Vuokko Kemppe-Vienola

Vastaava asiantuntija, Puheenjohtaja

Porin kansallisen kaupunkipuiston yhteistyöryhmä